

Lukijalle

Ajatuksen toimituksessa on edellisen viisivuotiskauden päätyttyä jälleen tapahtunut muutoksia. Juha Räikkä toimi *Ajatuksen* päätoimittajana vuosina 2011-2015. Tänä aikana tieteellisten seurain valtuuskunnan johtama julkaisufoorumi (www.julkaisufoorumi.fi) alkoi luokitella tieteellisiä julkaisuja neljään kategoriaan (0 = ei tasoluokitusta tieteellisenä julkaisuna, 1 = perustaso, 2 = johtava taso, 3 = korkein taso). *Ajatus* on luokiteltu näistä toiseksi korkeimmalle tasolle 2, mikä toivottavasti kannustaa jatkossakin kovatasoisten suomen- ja ruotsinkielisten filosofisten tekstien julkaisuun lehdessä. Tämän uudistuksen myötä lehdessä otettiin käyttöön merkintä, jolla vertaisarvioidut artikkelit erotetaan muista puheenvuoroista. Kiitokset Juhalle *Ajatuksen* menestyksekkästä päätoimittamisesta!

Vuonna 2016 uutena päätoimittajana aloitti Arto Laitinen, toimituksen jäseninä jatkavat Hanne Appelqvist ja Mats Bergman. Toimitusneuvostoon kuuluvat Heta Gylling, Helsingin yliopisto, Matti Häyry, Aalto-yliopisto, Kristian Klockars, Helsingin yliopisto, Eerik Lagerspetz, Turun yliopisto, Olli Lagerspetz, Åbo Akademi, Susanna Lindberg, Université Paris Ouest Nanterre La Défense, Panu Raatikainen, Tampereen yliopisto, Martina Reuter, Jyväskylän yliopisto, Matti Sintonen, Helsingin yliopisto, Tuomas Tahko, Helsingin yliopisto, sekä Mikko Yrjönsuuri, Jyväskylän yliopisto.

Toimituksen muutos ei nytkään ole tuonut mukanaan suurempia uudistuksia perinteitään vaalivan *Ajatuksen* rakenteeseen tai ulkoasuun. Uutena osiona voidaan kuitenkin mainita kirjasymposiumit. Kirjasymposiumeissa kirjoittaja ensin esittelee kirjansa, sen jälkeen on kaksi tai kolme puheenvuoroa kirjan teemoista, joihin kirjoittajalla on sen jälkeen tilaisuus vastata.

Tekstien ei ole tarkoitus olla kirja-arvioita, joissa luodaan yleiskatsaus koko kirjaan, vaan ne voivat keskittyä johonkin kirjassa käsiteltyyn teemaan. Tarkoitus on ylläpitää korkeatasoista filosofista debattia myös kotimaisilla kielillä, vaikka arvioitava kirja itse olisikin esimerkiksi englanniksi julkaistu. Kirjasymposiumin tekstit, lukuun ottamatta kirjoittajan itsensä tekemää esittelyä ja vastausta, käyvät läpi sokkoarvioinnin muiden artikkelien tapaan.

Ensimmäiseen kirjasymposiumiin kirjaksi valikoitui Tuomas Tahkon *Introduction to Metametaphysics* (Cambridge University Press, 2015), joka ensimmäisten kirjojen joukossa tarkastelee ”metametafysiikkaa” filosofian osa-alueena. Kyse on metafysiikan luonteen, tutkimuskohteen, menetelmien, semantiikan ja epistemologian tarkastelusta. Jani Hakkarainen tarkastelee artikkelissaan olevan kategorioiden tarkastelun asemaa metafysiikassa, ja Markku Keinänen tarkastelee tieteen ja metafysiikan suhdetta, ja lopuksi Tuomas Tahko vastaa näihin teksteihin. Ajatuksen toimitus kiittää Tuomasta, Jania ja Markkua toimimisesta päänavaajina.

Merkillepantava muutos kuluneena vuonna nähtiin Suomen Filosofisessa Yhdistyksessä. Emeritusprofessori Ilkka Niiniluoto, joka toimi yhdistyksen puheenjohtajana peräti vuodesta 1975, ja jo sitä ennen sihteerinä ja varapuheenjohtajana, jäi sivuun tästä virallisesta roolista, vaikka jatkaakin toki yhdistyksen aktiivisena toimijana. SFY järjesti 28.9.2016 Tieteiden talolla Helsingissä juhlaseminaarin kunnioittaakseen 70 vuotta täyttäneen Niiniluodon uraa pitkäaikaisena puheenjohtajana, filosofina ja yliopistotoimijana. Niiniluotohan oli paitsi teoreettisen filosofian professori vuodesta 1977, myös Helsingin yliopiston rehtori vuosina 2003-2008 ja kansleri 2008-2013. Eräs hänen yliopistopoliittisista luottamustoimistaan oli vuosi sitten ”Filosofian ja psykologian koulutuksen ja tutkimuksen rakenteellinen kehittäminen ja profilointi” - raportin laatiminen. Siinä luodaan katsaus siihen, miten filosofiaa jatkossa kannattaisi Suomen yliopistoissa kehittää. Monenlaisten yliopistoihin kohdistuvien profilointi- ja uudistumispaineiden keskellä vuonna 1926 perustetun *Ajatuksen* voi oikeutetusti katsoa keskittyvän

korkeatasoiseen tieteelliseen julkaisemiseen miltä tahansa filosofian alalta. Suomen kokoisessa maassa kaikki filosofit muodostavat tavallaan yhden tutkijayhteisön, ja yliopistojen profilointi toisinaan on teennäistä – kunkin yliopiston sisältä saattaa löytyä yhtä monta käsitystä filosofiasta kuin on tutkijoitakin, eivätkä profiilien erot aina noudata maantiedettä. *Ajatus* ja SFY ovat luontevia toimijoita sekä moniäänisyyden että yhteisen filosofisen keskustelun edistäjinä.

Yhdistyksen uusi puheenjohtaja, professori Sami Pihlström piti syyskuun tilaisuudessa avaissanat, joissa luo katsauksen Ilkka Niiniluodon elämään ja uraan. Ne julkaistaan tässä *Ajatuksen* numerossa, samoin kuin professori Leila Haaparannan (Tampereen yliopisto) ja emeritaprofessori Marja-Liisa Kakkuri-Knuutilan (Aalto-yliopisto) pitämät esitelmät. Haaparanta tarkastelee tekstissään Niiniluodon filosofia-käsitystä, Kakkuri-Knuutila tarkastelee Niiniluotoa tieteen popularisoi-jana. Vastauspuheenvuorossaan Ilkka Niiniluoto pohtii oma-kohtaisesti filosofian luonnetta ammattina ja kutsumuksena. Samalla hän esittelee itselleen läheisten suomalaisen filosofian suurten nimien, Eino Kailan, Oiva Ketosen, Georg Henrik von Wrightin ja Jaakko Hintikan käsityksiä. Tämän kokonaisuuden myötä myös *Ajatuksen* toimituksen lämpimät onnittelut ja kiitokset Ilkka Niiniluodolle valtavasta työstä filosofian aseman puolesta Suomessa!

Näiden erikoisosioiden lisäksi tässäkin numerossa julkaistaan tavalliseen tapaan vertaisarvioituja artikkeleita. Kiitämme kirjoittajien lisäksi vertaisarvioitsijoina toimineita, joiden panos on korvaamaton. *Ajatus* jatkaa myös lektioiden julkaisemista, tähän numeroon niitä kertyi kuusi kappaletta. Ne antavat lupaavan kuvan suomalaisen filosofian monipuolisuudesta ja tasta jatkossakin. Toivotamme lukijoille mielenkiintoisia lukuhetkiä,

Joulukuu 2016,

Arto Laitinen
Päätoimittaja